

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Feladvó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Osztrák fenyegetések.

Az osztrák agyvelő ugylátszik első sorban arra van berendezkedve, hogy minél több ravaszással s minél nagyobb igazságtalansággal zsarolja Magyarországot. Ijesztő numerus jönne ki abból, amivel Ausztria eddig is rászedte ez országot. De Ausztriának nem elég az „eddig is”, ő a jelenben is, a jövőben is, a mi szegény földünket és még szegényebb népünket zsarolásra alkalmas anyagnak tekinti.

Nem is említve mást, minthogy a fogyasztási adók révén a legnagyobb igazságtalansággal mily tekintélyes összeggel károsították meg ez országot. E vonalon oly szembeötlő volt az igazságtalanság, hogy még osztrák részről is kénytelenek voltak azt beismerni, hanem azért arról szó se essék, hogy a multban igaztalanul kicsalt milliókért kárpótoljanak.

Ne feszegessük a multat. Ha minden igaztalanyságot, mit osztrák részről elszenvetünk, fel akarnánk sorolni, ez nem férne el egy vezércikk keretébe; ez egy egész könyvtárt töltene meg. Vegyük elő tehát azt a hagyományos magyar fátyolt, amivel a multban kapott méltánytalanságot, arculütést, szenvedést, kizsákmányolást leszoktuk borítani. Ami elmúlt, azon reparálni már nem tudunk. De annál éberebb szemmel őrködünk most, hogy legalább a jövőre nézve vessünk gátat az osztrák zsarolási törekvéseknek.

Több mint évtizede folynak a kiegyezési tárgyalások, de az osztrák kapzsiság folytán még mind nem tudunk dülőre jutni. Ha egy szegény ország érdekeinek túlzott megkárosítása nem volna annyira szomorú dolog: úgy valóságos komédia számba menne, hogy osztrák részről mily furfanggal és szemérmetlen igazságtalansággal kezelik a kiegyezési kérdést.

Nagy munka és küzdelem közt, a magyar türelem nagyfokú igénybevételével már kétszer „egyeztünk ki”. Kiegyeztünk Bánffy alatt, kiegyeztünk Széll Kálmán alatt. Az illető kormányok bukásával kétszer dől már össze a felépített munka és az osztrák falánk száj mindig tágabbra nyílt, mindig többet és többet követelt.

Ez országot úgy is kiszámíthatatlan anyagi kár sújtja, hogy a

mult hibái miatt beállt helyzetnél fogva, a kiegyezést 1917-ig még egyszer, hisszük utoljára, megkötjük — természetesen csak úgy, ha méltányos feltételek mellett tehetjük azt meg, — de a kiegyezésnek e meghosszabbításával le kell mondanunk 1917-ig a külön vámtérület előnyeiről is. Ez elveszett előnyök pedig nagyon is súlyosan nehezülnek rá anyagi érdekeinkre.

Ismételjük, nem elég az így ért súlyos veszteség, hanem az osztrák szemérmetlen kapzsiság még azt is követelni meri, hogy hosszabbítsuk meg a bankprivilegiumot és emeljük még jobban a már is túlzottan felemelt kvótát, mert máskülömben ő nem köt semmiféle kiegyezést.

Nincs Magyarországon oly naiv lélek, ki az osztrákok ilyen fenyegetésétől megijedne. Es fenyegethetnek és ágálhatnak a meddig nekik jól esik, azért olyan parlamenti többséget ez országban összehozni nem lehet, mely akár a kvóta emelésébe, akár a bankprivilegium meghosszabbításába belemenne.

Végre is nekik van szükségük a gazdasági kiegyezésre, nem pedig nekünk. — Ők ölelnek görcsösen magukhoz, hogy mindig a zsebünk körül jár a kezük és mindig busásan akad a kezükbe, mit a mi zsebünkől szednek ki. Ha nekik nem kell kiegyezés, mi még kevéssé bírnunk utána. Szétmennék mi gazdaságilag nagyon szívesen, csak eresztenének. A baj ott van, hogy mindig csak a levegőbe fenyegetőznek, hanem azért annál görcsösebben kapaszkodnak belénk.

Politikai hírek.

Királybiztos Horvátországban. Fővárosi tudósítók jelentik: A horvát agitátorok lázító munkájának kétségtelen eredménye, hogy Horvátországban fenekéstől felfordult minden. Hovatovább erősebbé válik a meggyőződés, hogy a mai lehetetlenül viharos állapotból az egyedüli kivezető út: királybiztos kirendelése. Hír szerint már a királybiztos személyét illetőleg is történt megállapodás és leginkább Gerba Rajmond zágrábi hadtestparancsnok nevét emlegetik. Akárhogy is lesz, tény, hogy a radikális közbelépés ideje a legfőbb mértékben elérkezett. Tovább nem lehet tűrni a szelsőséges garázdálkodásokat. Supiló fenyegetőzése és Manu nyílt hadüzenete végleg betetőzte a vakmerőségeknek azt a halmozatát, amit a nemzetiségek az utóbbi időben minden különösebb lelkifurdalás nélkül elkövetnek. A bán helyzete is csaknem lehetetlenné vált az utóbbi időben és ha nagyon hamar intéz-

kedés nem történik valamilyen irányban, beláthatatlanok a fejlemények. De intézkedés lesz hamarabb, mint Sipulóék sejtjenék.

A Hortobágy hasznosítása.

Az albizottság részletes javaslata.

— augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) A Hortobágy hasznosítás kérdésének tanulmányozására kiküldött albizottság, Kovács József polgármester elnöke mellett, tegnap délután négy órakor ülést tartott, melyen a kiküldött albizottság részletes javaslata alapján újból felvette a kínos kérdés tárgyalásának fonalát. Erdemi eredményről természetesen nem számolhatunk be most sem, annyit azonban örömmel konstatálunk, hogy a rég vajudó kérdés ismét közelebb került a megoldáshoz.

Az ülés lefolyásáról alábbi részletes tudósításunk ad számot:

A polgármester elnöke mellett Juhász Ignác, Aczel Géza, dr. Tóby Elek, Szentesi János, Polgári Bálint és Kertész János voltak jelen az ülésen.

Dr. Tóby Elek jegyző bejelentette, hogy a kiküldött albizottságnak részletes javaslata terjesztett be. A javaslat, mely jelentés a akjában készült, szó szerint így hangzik:

Nagyságos Polgármester Ur!

A Hortobágy hasznosítása ügyében kiküldött bizottságunk a f. évi július hó 6-án megtartott üléséről felvett jegyzőkönyv határozata alapján, javaslatunkat a következőkben tesszük meg:

Azon alapelvből kiindulva, mely megbízatásunk teljesítésével is irányelvül szolgált, hogy t. i. a Hortobágy az állattenyésztés céljaira a mostani állapotában továbbra is szeretlenül fentartassék és emellett a házipénztár is megkapja a Hortobágyból a maga jövedelmét, annak határozott kijelentésével, hogy ezen javaslatunk a gazdaközönségnek, a Hortobágyhoz eddig táplált jogait semmi tekintetben nem érintheti, tisztelettel javaslatba hozzuk, hogy évenként 40,000 korona, mint a jószágartató gazdaközönség által a pótdó csökkenése céljából a házipénztár részére megajánlandó összeg, a Hortobágyra a gazdasági és intézőbizottság meghallgatásával és hozzájárulásával kivettessék, illetve a Hortobágy költségvetésében előirányoztassék s a költségvetés ezen összegnek is beszámításával az eddigi alapon állapíttassék meg.

Ezzel szemben joga legyen a gulyatartó gazdaságoknak, illetve egyes jószágartásra alakult csoportoknak, a részükre kijelölt területeken belátások szerint a legeltetést egyes részeken tilalmazhatni és azokon szénát kaszáltathatni, önként érthetőleg az illető gazdaságok jószágainak a pusztán való élelmezése céljából.

Ezzel kapcsolatban a legeltetési szabályrendelet átalakítását, illetve pótlását is szük-

ségesnek tartjuk és azt javaslatba is hozzuk, még pedig a következő irányelvek szerint:

1. A legeltetési jog, melyből kifolyólag az eddigi kulcs szerint körülbelül 40,000 darab számos jószág volt kihajtható a tulajdonosok által, redukáltassók és pedig akként, hogy az újabb kulcs szerint csupán 28,000 darab számos jószágra adassék meg ez a jog.

2. A lakókra nézve, akik különben is nem jogaikon, hanem csupán a közgyűlés engedélyével legeltethetnek, ez a kedvezmény hatályon kívül helyeztessék.

3. Az ily értelemben megállapítandó legeltetési jogával, az illető ház- vagy földbirtokos szabadon rendelkezessék, azt másoknak is rendelkezésére bocsáthassa, illetve el is adhassa, azonban annak határozott kikötésével, hogy a legeltetési jog csupán csak helybelieknek engedhető át, az idegeneknek teljes kizárásával, önként értve, hogy az ilyen átengedés mindenkor csak egy legeltetési időnyre terjedhet ki, mivel a legeltetési jog a ház-, illetve földbirtok elválaszthatatlan tartozéka.

4. Kivánatosnak látjuk továbbá, hogy a szabályrendelet újból leendő átdolgozásánál az 1894. évi XII. t.-c. vonatkozó rendelkezései is, amennyiben ezen rendelkezések célszerűek és az itteni viszonyoknak megfelelőek, szintén figyelembe vétessenek.

5. Kivánandó volna továbbá, hogy mindenféle, a Hortobágyal összefüggőben levő legeltetési ügyek, mint az évi költségvetés megállapítása, legelőbérlet kivétele, behajtása, törlése stb. a gazdasági és intézőbizottság véleményének is meghallgatásával intézendők el.

Ezen alapon véljük tekintetes bizottság, hogy a Hortobágy hasznosításának több mint 10 év óta nyújtandó ügye végleges megoldást nyerend.

Kelt a kiküldött albizottságnak 1907. évi július hó 14., 21., 28. és augusztus hó 4. és 13. napján tartott üléséből.

Polgári Balint s. k. Király Gyula s. k., tanácsnok.

Szentesi János albizottsági tag pótlólag bejelentette, hogy az albizottságnak még egy javaslata van. Eszerint, mint olvasóink előtt már ismeretes, a legeltetésre jogosult jószágtartó gazdák hajlandók volnának legelőbérlet címén az eddigi díjakon felül 40,000 korona díjat fizetni, vagy beleegyezni abba, hogy e helyett 10,000 hold területet a pusztá bármely részéből, de egy összefüggő tagban, a város kihatáson s a házipénztár jövedelmének fokozására bármely módon szabadon használja.

E tizezer holdon felül eső többi területnek kizárólagosan legeltetésre való használati jogot örök időkre telekkönyvezeteni óhajtják a debreceni jószágtartó gazdák, mint közbirtokosság javára.

A polgármester ez utólagos bejelentést tudomásul vette s bevételte a jegyzőkönyvbe.

Juhász Ignác szerint az albizottság nem felelt meg helyesen a feladatának. Nem felelt meg az eléje terjesztett főkérdésre sem, hogy miként történjen a kaszáltság a jövőben. E helyett az albizottság a tulajdonjog kérdését firtatja s oly dolgokra nézve ad véleményt s javaslatot, melyekről eddig szó sem volt.

Aczél Géza sem fogadhatja el e jelentést alapvető munkául a további tárgyalásokra. Felsorolja mindazon részletkérdéseket, melyekre annak idején a nagybizottság feleletet kért s most ime nem kapott. Elvi alapelveink már megvannak a tulajdonjogra s általában az összes jogi kérdésekre nézve, ezekről tehát teljesen felesleges most beszélni. Szerette volna, ha a kaszáltság jog miként leendő kezelésére s főleg a Hortobágyon létesítendő kísérleti telepre vonatkozólag adott volna feleletet az albizottság.

Szentesi János azt mondja, hogy a kísérleti öntözőtelep létesítéséhez elvben már a gazdák is hozzájárultak. A legeltetési rendszabály módosítása, illetőleg a járásokra való felosztás megállapítása céljából új ülés összehívását javasolja.

Juhász Ignác szerint a kisbizottság misztifikója jóformán befejezést nyert.

Aczél Géza azon véleményen van, hogy

a kisbizottság tagjai, a most tapasztaltak szerint, nem akartak a kért irányban megfélemleni kiküldetésüknek.

Végül határozatba ment, hogy a legeltetési szabályrendelet módosítása dolgában újabb tárgyalásokba bocsátkoznak bele.

Városháza és vármegye:

Személyi hírek. Dr. Czeglédy Mihály, Hajdúvármegye t. főügyésze Németországba, hol hat hetet töltött, hazaérkezett s hivatala vezetését átvette. — Oláh Károly városi közművelődési tanácsos szabadságideje megszakításával pár napra hazaérkezett. — Udvarhelyi Géza városgazda tegnap kezdte meg kétheti szabadságidejének kitöltését.

A fogyasztási adók megváltása.

A fogyasztási adó megváltása dolgában tegnap újabb tanácskozás volt a városházán, Kovács József polgármester elnöklésével. Az egyes tételek számonvétele után a város 300 ezer koronás megváltási ajánlatot tett, melyet azonban a kincstár képviselője nem fogadott el. A két fél között mintegy 30-40 ezer koronányi differencia van. A döntés a pénzügyminiszter joga.

Előljárási ülés az ipar- testületen.

Az új jegyző bemutatkozása.

— augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) Az ipar- és ipar-
testület elöljárósága tegnap délután a testület nagytermében rendkívüli előljárási ülést tartott. Az ülés napirendjén fontos tárgyak nem voltak kitűzve és hogy mégis nagy érdeklődés nyilvánult meg az ülés iránt, ez annak tudható be, hogy a két héttel ezelőtt választott új ipar- és ipar-
testületi jegyző, Scheibner Gyula bajnai ny. főkapitány ezen ülésen mutatkozott be. Az új titkár az előljárási ülésen rokon-
szenvesen és melegen fogadta.

Megjelent az ülésen Szávay Gyula, a kamara titkára és Vetéssy Béla rendőrfő-
galmazó.

Részletes tudósításunk az ülésről a következő:

Négy óra után nyitotta meg Dávidházy Kálmán a rendkívüli ülést és vázolta, hogy a mai ülés egyik legfőbb célja az új ipar-
testületi jegyző bemutatása. Szívvel üdvözlöi beiktatása alkalmából a jegyzőt és kitarást kér a reá váro nagy feladatok betöltésére.

Scheibner Gyula az új titkár emelkedett ezután szólásra, megköszönvén az elnök szívélyes üdvözlő szavait. Igéretet tesz — mondja — hogy becsülettel, őszinteséggel, munkával, kellő ambícióval, közmegegyezésre igyekszem betölteni ezt az állást, mely a város ipari életében igen fontos szerepet játszik.

Hosszasabban beszél aztán, melyből az világlik ki, hogy az új titkár komoly munkával akarja munkálni az iparosság érdekeit.

Hosszantartó eljenzés követte az új jegyző lelkes szavait. Az eljenzés csillapulatával áttértek a rendes tárgysorozatra, melynek egyes pontjait vették beható tárgyalás alá.

Több kisebb ügy elintézése után a debreceni kereskedelmi és iparkamara évi jelentése került az előljárási asztalra. Ennek nyomán Dávidházy elnök köszönetet mond a kamarának, illetve a jelenlevő kamarai titkárnak, Szávay Gyulának azért az érdemes munkáért, melyet a kamara kifejtett az iparosság érdekeiért a múlt év folyamán.

Szavay Gyula örömmel halotta, hogy az előljárási méltanyolja a kamara működését. Nehéz időknek néz elébe — mondta — az iparos osztály. Ezekben a súlyos időkben nagy szükség van arra, hogy az ipari élet minden szerve összefogjon és vállvetve lépjen sikra az ellentétes áramlatokkal szemben.

Tartalmas beszédben fejtegeti, hogy a kamara és az ipar testület együttes munkával mily szép és nagy eredmények érhetők el. Megragadja egyidejűleg az alkalmat, hogy a kamara részéről üdvözlője az új jegyzőt, Scheibner Gyulát.

A beszédet követő eljenzés után bejelentette dr. Tóth, hogy a budapesti munkás-
közvetítő felhívta a testület utján a mestereket, hogy nála sok tanonc van bejelentve, akiket vidéken szeretnének elhelyezni.

Az ügyet kiadják az egyes szakosztályoknak.

A bejelentések során előadja Tóth titkár, hogy a két hónappal ezelőtt kitért géplakatos s vasuti munkások bérharca megszünt azzal, hogy a sztrájkban állók elutaztak. Szintén jelenti, hogy a sütőmunkások bérmozgalmában is teljes béke állott be.

A kovácsmesterek régi sérelmét képezte, hogy a katonai gyógykovácsok magánlovak kezelésével is foglalkoztak. Ez irányban ártak az állomásparancsnoksághoz, mely intézkedett a bajok megszüntetése iránt és erről értesítette az előljárási ülést.

Kormos Gyula az ipar- és ipar-
testületnek 9 éven át irodatisztje és könyvelője lemondott állásáról, miután az új balesetbiztosító pénztárnál nyert alkalmazást.

Az előljárási ülés lemondást sajnálattal veszi tudomásul és Kormos Gyulának sok évi hű működéséért elismerést szavaz.

Kormos Gyula helyét az előljárási
egyhangulag a testület egyik jelenlegi tisztviselőjével, Lechner Károllyal tölti be, akit ilyformán előléptetnek.

Több adminisztratív jellegű ügy elinté-
zése után az ülés hat órakor véget ért.

Szellemidéző ügyvéd.

Gennári a rendőrségen.

— Express tudósítás. —

Budapest, augusztus 14.

Gennári kihallgatását a hites tolmács és Gennári védője jelenlétében tegnap folytatták a rendőrségen.

Ugyanakkor kihallgatták az Erzsébet-
körúti széanszos ház házmesterét és még egyszer kihallgatták Bay Lajos vívómestert.

Még néhány újabban bejelentett tanu
kihallgatásával a rendőrség a nyomozást befejezi és az iratokat átteszi az ügyészséghez.

A védelem álláspontja az, hogy Gennárinak egyéb bűne sincsen, minthogy a spiritizmus bolondja, széanszokat rendezett és a saját bolondsága átragadt környezetére.

A védelem azt állítja, hogy dr. Eránosz István állandó anyagi zavarokkal küzdött már évek óta, tehát már előbb is, mint Gennárral megismerkedett. Állítólag bizonyítottok vannak, hogy sokszor vett kölcsön pénzt Gennáritól és masoktól is. Így Magyarik is azt valják, hogy több ízben adtak neki pénzt kölcsön.

Ami a 9000 koronát illeti, erről bebizonyosodott, hogy Eránoszné vette át a postástól.

Eránoszné beteg, eskóros, renaszténikus asszony, akitől akárki is elvehette a 9000 koronát.

Gennári különben az egész kihallgatás alatt a legnyugodtabban viselkedik és nagy bőbeszédűséggel ad a tolmács minden olyan kérdésére felvilágosítást.

Közöltük tegnap, hogy tárgyi bizonyítéka van a rendőrségnek arra nézve, hogy Gennári parancsokat osztogatott a jó angyal nevében Eránosznak, tehát szuggesztív hatást gyakorolt a tévhitben élő emberre.

Gennári arról az egész kihallgatás során hallani sem akar és élénken tiltakozik az ellen, hogy a szuggesztív és hipnózis a spiritizmus mellett szóba kerüljön a jegyzőkönyvekben.

Amikor tegnap közölt levelet, amelyben a „Cherubin Engel” parancsol, megmutatták neki, nyugodtan mondotta:

— Hja, ez egészen más! Ha a jó angyalt megkérdem, ez határozottan vála-

szol. De azért ez nem parancs. Ha akarom, fogadom a jó angyal tanácsát, ha nem akarom, nem fogadom.

Annyit beismer a védelem is, hogy Eránosz beteg ember volt, akinek agyát a spiritizmus meghihibbantotta. Tanuk állítják, hogy Eránosz még a tárgyalóteremben is félreállott megkérdezni a jó angyaltól, hogyan folytassa az ügyet.

Holmi önhipnotizálás volt ez. Amikor a jó angyal által adott tanács balul ütött ki, nem a jó angyal okozta, hanem azt mondotta:

— Nem értettem meg a jó angyalt, én vagyok a hibás!

Már pedig ilyenkor Gennári nem volt közelében és semmiféle hatást reá nem gyakorolt.

A többiekre sem, akik mindannyian fantasztái a spiritizmusnak és Gennári jó-hiszemőségéért, becsületességéért a tűzbe is elmennek.

Eyébként — azt mondja a védelem — a csalást bebizonyítani nem lehet, ennek ténye nem forog fenn, marad a spiritizmus. De akkor be kell csukni Budapesten még tíz szeánszó nagy társaságot, a számtalan kicsinyről nem is szólva.

A Nemzeti Színház tagjai között is vannak „hívők”, akik nagyban rendezik a szeánszokat.

Gennári védekezése.

Gennári kihallgatását ma délelőtt végleg befejezték a rendőrségen.

Gennári a 720 korona évi segélyre vonatkozólag ezt vallotta:

— Tény, hogy dr. Charmant Oszkár közjegyző előtt kötött egy ajándékozási szerződést, amelyben Eránosz özvegyének 60 korhavi segélyt biztosított. Tette ezt azért, mert Eránosz neki igen jó barátja volt, aki nagyban hozzájárult ahhoz, hogy néki itten társadalmi állást biztosítson. Tettel és tanáccsal szolgált. Özvegyét tehát segélyeznie kellett. De az ajándékozási szerződésben kikötötte, ha ebből kifolyólag őt megrágalmaznák és becsületében megtámadnák, az ajándékozási megszűnik.

Eránosz Ferenc Besztercén az elhunyt öccse azt vallotta, hogy dr. Eránosz Istvának részben ingatlanokból részben ügyvédi irodájából 35.000 korona évi jövedelme volt, amelyből 15.000 koronát évenként meg kellett takarítani.

Ez a pénz eltűnt.

Gennári kijelenti, hogy Eránosz állandóan anyagi zavarokkal küzdött, míg néki vivóterme tíz-tizenkétezer koronát jövedelmezett és igen gyakran segítette Eránoszt.

A labdacok dolgában Gennári vallja:

A múlt évben Olaszországba utazott, Eránosz megkérte, beszéljen Rovignóban Piguli tanárral és szerezzon attól hashajtó porokat, mert keserűvizet szedni nem tud. Gennári Olaszországban megkérdezte a jó angyalt, aztán Pigulitól hozott hashajtó porokat, ezek közönséges Seidlitz-porok voltak.

A 9000 korona és a többi pénz.

A 9000 koronára vonatkozólag Gennári azt mondotta, hogy tényleg a beteg Eránosznál volt, amikor a postás a pénzt hozta. A pénz Eránoszné átvitte az ebédlőbe. Hogy ott azután mi történt vele, nem tudja.

Mi van a pénzre vonatkozó levelekkel?

— Legutóbb ismét Olaszországban jártam, ahol megnéztem egy kardpengegyárat. Ugyanis az volt a terv, hogy Budapesten egy vivófelszerelési üzletet alapítunk, ebben Eránosz is társ lett volna 4000 koronáig. — Ezt a pénzt vártam már Olaszországban, de nem kaptam meg. Erre vonatkoznak azok a bizonyos levelek. Mire Budapestre megérkeztem, Eránosz már nem élt.

Gennarit ezen kihallgatás után a rendőrségről újra elbocsátották. A mai napon a rendőrség az összes aktákat átteszi az ügyészséghez.

A gyujtogató banda ügye.

Pyromanikus parasztok.

A debreceni ügyészségen.

— augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számunkban már irtunk azokról a titokzatos tüzesetekről, melyek Debrecen határában az elmúlt napok alatt történtek.

Az ügy újabb fejleményei a következők:

A kihallgatás.

A gyujtogató bűnszövetkezet egyes tagjait külön-külön vallatásra fogták a csendőrök. Először mindegyik tagadni próbálta a bűnt, de aztán egyik-másik embert mégis sikerült a csendőröknek vallomásra bírni. A jobb érzésűek elmondták, hogy őket közvetlenül Maszlag Istvánné és Molnár Mihály bujtogatták fel a gyujtogatásra.

A többiek azonban merészen és vakmerően tagadnak mindent. Különösen a leg-erősebben gyanúsítottak Molnár Mihály és Maszlag Istvánné nem akarnak abszolút semmit sem tudni a terhükre rótt bűncselekményről.

A teljes beismerésben levők borzalmas részleteket vallanak a gyujtogatásokról. A két pyromanikus ember valóságos extázisban bujtogatta fel társait a gyujtogatásra. Utóvégre is annyira hatalmába kerítette ez a két elmezavart az egész munkácsapatot, hogy ezek szó nélkül, engedelmesen követték az őrülteket a gyujtogatásokban.

A letartóztatott huszonnégy tagu munkácsapat ahol csak dolgozott gazdasági munkálatoknál az elmúlt hetek alatt ott mindenütt óriási értékű terményállományok égették el a tizezreket érő asztag és keresztekben álló buza vált teljesen a pusztító elem martalékává.

Hogy történtek a gyujtogatások?

A gyujtogatások lefolyása a következőképp történtek. A munkácsapat Varga András vezetése alatt csépett e hó elseje óta Debrecen határába különböző birtokokon.

Pár napig becsületesen, szorgalmasan dolgoztak s aztán mikor egy napon magára hagyták őket, akkor követték el a tervezett bűncselekményt.

Egy őrizetlen pillanatban ugyanis egyik-másik munkás az asztagok közepén álló keresztekre csóvakkal felgyujtotta. Természetesen az asztagokat az éppen közép részben kiütött lángoktól teljesen elhamvadtak. A bűnös, gyujtogató munkások pedig szépen elhúzódtak a tüztől és egyetlen egy sem sietett megmenteni az égő asztagokat. S mint már tegnapi számunkban is jelentettük, még fegyverrel és vasvillával sem lehetett őket az oltásra kényszeríteni.

Az ügyészség fogházában.

Ahogy a csendőrök felfedezték a sötét bűnt, azonnal letartóztatták az egész bandát. A huszonnégy munkás embert és a pymanikus asszonyt tegnap éjjel hozták be a hajduszováti csendőrök Debrecenbe. Tegnap előtt éjjel a rendőrség fogházában helyezték el őket, tegnap reggel pedig erősen megvasalva átkisérték őket, a kir. ügyészség fogházába.

A „Debrecen” híradása nyomán még a reggeli órákban elterjedt a szenzációs esemény híre és amerre a letartóztatott munkás csapatot az utcákon a csendőrök kísérték — mindenütt óriási tömeg kísérte a menetet, míg csak az a Deák Ferenc-utcai igazságügy-palotához nem ért.

Ki a felbujtó?

Tegnap is a nyomozás további folyamán sok bizonyíték merült fel arra vonatkozólag, hogy a magyar nyelvű gyujtogatás nemesak a pyromanikus parasztok őrzöngése folytán keletkezett. Ezeket csak eszközül használta egy lelketlen ember, ki az utóbbi időben sokat érintkezett a bűnös emberekkel.

Abból a körülményből pedig, hogy csupán s egyedül azokat a terméskészleteket

gyujtogatták fel, melyek nem voltak biztosítva, arra következtetnek, hogy az értelmi szerző valamelyik biztosító társaságnak üzletszerzője.

Ez után a titokzatos egyén után, kiket a tanyák között sokan láttak — erőlyes és széleskörű nyomozás indult.

A vizsgáló bíróságnál.

Tegnap délelőtt a központi vizsgálóbíró kihallgatta az összes letartóztatottakat. A huszonnégy embert a kihallgatás végeztével a kir. ügyész miután mind családos rendes lakással bíró emberek — egytől-egyig szabadlábra helyezte.

Az eljárást azonban folytatják ellenük.

A testvérek szerelme.

A bűnös szerelem eredménye.

Névtelen levél a rendőrséghez.

— augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) A beteges, enervált hajlam a szerelmi életben megindító eseményeknek válik kuforrásává. Az élet a maga drámáit és tragédiáit e téren szcenirozza leginkább.

De még talán megdöbbentőbbek azok a vére-nélküli drámák, melyek a bünyenyítő hatóságok tudta nélkül játszódnak le s csak nagy ritkán jutnak nyilvánosságra.

Ilyen természetű az az eset is, melynek részleteit az alábbiakban adjuk:

A debreceni rendőrfőkapitánysághoz a napokban egy elferdített kézvonásokkal irt névtelen levél érkezett. A névtelen levél írója megdöbbentő dolgokat hoz a rendőrség tudomására.

Elmondja, hogy a Lorántfy-utcán — nevéket több szempontból a nyomozás érdekében nem közölhetünk — lakik egy árván maradt család. A szülők nem régen elhaláltak, hátrahagyva egy huszonkétéves fiú- és 18—19 éves gyönyörű szép viruló leánygyermeküket, kik kis testvéreiket nevelték föl.

Itt kezdődik ez a nem mindennapi tragédia. Az édes testvérek között lassanként elhalványodott a testvéri szeretet és egy őrületes szerelem fejlődött ki. Szerették egymást, de nem a csöndes, nyugodt testvéri szeretettel, hanem a lángoló, heves szerelem érzésével.

Ily körülmények között szerelmi viszony fejlődött ki a testvérek között és a viszony-nak nem sokára következményei is mutatkoztak.

A bűnben fogant szerelem bűnös esz-közt sugalt a testvéreknek. A törvény által szigorúan sújtott bűnös uton akartak megszabadulni a tiltott szerelem gyümölcsétől.

Eddig van a névtelen levél. Kinek írója zlaposan ismerős a viszonyokkal, mert a legintimebb megdöbbentő dolgokat árult el a rendőrségnek. A rendőrség természetesen nem ült fel mindjárt a levélnek, hanem előbb óvatos nyomozást indított, hogy mennyiben felel meg a névtelen levél tartalma a valóságnak.

A Geréby-telepi rablógyilkosság.

A legyilkolt hajcsár társai Debrecenben.

Megindult a vizsgálat.

— augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) A Geréby-telepi rablógyilkosság nyomozásában tegnap fölötté érdekes mozzanatok állottak be. Elsősorban is a bűn-ügyben nyomozó csendőrök Debrecenbe hozták a messze havasok aljáról a legyilkolt hajcsár társait, akik vallomásaik által több fontos adatot adtak a nyomozat és vizsgálat kezére.

A nyomozás különben most már a befejezéshez közeleg és valóban elismerés illeti meg azokat a csendőröket, kik fáradságot nem ismerve kutattak szép eredménnyel a gyilkosok után. A kitartó nyomozásban Arnik járásörmester vezetésével a debreceni szárny legügyesebb nyomozó közegei vettek részt, még pedig Erdei, Bartha, Ronyai, Szabó, Hegyi és Czirják őrsvezetők.

Megindult a vizsgálat is a titokzatos bűnügyben. A vizsgálóbíró-ságnál egész nap folyt a kihallgatás, a pozitív eredményt természetesen éppen a vizsgálat érdekében titokban tartják. Az azonban bizonyos, hogy a már letartóztatott Vámos résztvevő egy vagy két büntetésével a rabló-gyilkosságban. Ellene különben, elrendelték a vizsgálati fogságot, melyet azonban megfelebbezt.

Az újabb részletek a következők:

Hajsza a hajcsár társa után.

A legyilkolt hajcsár társainak felkutatására Ronyai Ferenc őrsveető indult ki Hegyi őrsvezetővel. Az elmúlt napok alatt löhaton bebarangolták ugyszólván Magyarország egész keleti részét. A két derék csendőr rengeteg vadonokban, uttalan-utakon töltötték ezt a legutolsó hetet, de végeredménybea mégis teljes sikert értek el nyomozásukban.

Azon a nyomon indultak el a csendőrök, melyet a hullánál talált munkakönyv nyújtott legelőbb is Erőmhályfalvára mentek és ott a Sternberg uradalomban tudakozódtak. Itt azt a felvilágosítást nyerték, Szirze Anna nevű munkásnő tavaly tényleg dolgozott ottan. Ez a munkásnő Nagykalotára való volt. A nyomozó csendőrök erre nyakukba vették Erdélyt és kutatás közben eljutottak Nagykalotára. Itt csakugyan megis találtak Szirze Annát, ki felesége az áldozatnak, Puty Iliának.

A csendőrök tudakozódtak a faluban és megtudták, hogy Puty Ilián tényleg csak hajcsár volt foglalkozására nézve. Megállapították ugyanis, hogy a debreceni vásárra Nagykalotáról egy hat tagú társaság indult utnak. Pupa Ilés és Ruska János ottani gazdág hajtaták fel közel 1000 re menő juh-állományt. Min hajcsár jött velük négy órah, még pedig Poptján János, Fodor György, Mue Pál és az, akit legyilkoltak, Puty Ilián.

Ezt a társaságot a nyomozó csendőrök másfél nappal előzők meg jöveteleikben, Nagykalota egy olyan község, mely köröskörül magas hegyekkel van körülvéve, úgy, hogy a falut csak egy felől lehet megközelíteni. Ezen az uton állot ak lesben folyton a debreceni csendőrök. Vegre harmadik este megérkeztek a várvavárt jövevények.

A csendőrök felügyelet alá vették őket és másnap tolmács segítségével kihallgatták őket. Ezek azt vallották, hogy Puty Ilián meggyilkolásáról egyáltalán semmit sem tudnak és most hallják a hírt legelőbb.

Vallomásuk szerint Puty Iliánál nem volt nagyobb összegű pénz. Mindössze 1-2 korona lehetett legfeljebb, de valószínű, hogy a gyilkosság idejében már ez a pénz sem volt nála.

A dolog megértéséhez tartozik: ezek a hajcsárok úgy szegődnek, hogy utólag fizetik őket, Puty Ilián azonban, mikor elindultak, kapott gazdájától 2 koronát, ezt azonban még az uton elpálkázta.

Egy jó fogás.

Az oláhok utáni nyomozás során a csendőrök egy igen jó fogást csináltak. Ugyanis, ahogy Puty Ilián elmaradt társaitól — a gazdák fogadtak helyébe egy más hajcsárt. Egy fiatal 18 éves legény ez, Medán Miklósnak hívják. Amint a csendőrök a tanúkihallgatásokat eszközölték, ez a legény megszökött. A szökést azonban idejekorában észrevették és elfogták a csendőrök. A szö-

késből kifolyólag alaposan megmotozták és nyomozni kezdték előléte után. Ezenközben megállapították, hogy Erőmhályfalváról szökött Szatmárra. Itt meggyűlt a baja a rendőrséggel és egy ott lakó kedvesétől szerzett hamis eselédkönyvvel Budapestre akart szökni, Utközben azonban meggondolta a dolgot és Debrecen alatt beállt hajcsárnak. Országos betörő különbön ez a legény, kit most fogva tartottak.

Az oláhok Debrecenben.

A csendőrök ezek után az egész truppot elhoztak Debrecenbe. Itt helyszíni szemlét tartott velük Erdei és Szabó őrsvezető. Megállapították, hogy a debreceni vásárról az oláhok a Péterfi-, Kórház-utcan keresztül hajtottak nyájukat.

Puty Ilián délután négy órakor a Kórház-utcan lévő Hajnal-féle koresmánál maradt el társaitól. Ide tért be pálinkázni, majd később meglehetősen kótyagos fővel bement egy fűszerkereskedésbe, hol egy hét krajcáros csomagdobányt vásárolt.

Ezt is elrabortak tőle a gyilkosok. Hogy aztán merre csatangolt a szerencsétlen, az még mindig rejtély.

Végzetes tévedés.

Tegnap azt is megállapították a csendőrök, hogy Puty Ilián gyilkosai az oláhokat meg a debreceni vásárran kiszemelték maguknak. Különösen megfigyelték, hogy az egyik gazdánál Ruska Jánosnál ezekre menő pénz van.

Nyomon kísérték a gonosz szándéku emberek az oláhhát. Puty Ilián azonban annyira hasonlít Ruskához, hogy még aki ismeri, mindkettőt is nagyon könnyen összeté eszheti őket.

Puty Ilián itt egy végzetes tévedésnek az áldozata. Gyilkosai összeévesztették Ruska Jánossal, aki helyett meg is gyilkolták. A gyilkosság után azonban nagyon csalódottak, mikor pár krajcárt találtak csak nála.

A vizsgáló bírónál.

A csendőrségről az öt oláh embert a vizsgálóbíró-sághoz vezették, hol Petneházy Boldizsár nalgatta ki. Lényegeset nem tudat mondani, csak azt, hogy a legyilkoltnál volt egy különös alakú bicska, amelynek nyelébe valami írás volt bevésve. Kihallgatásuk után mindanyját szabadon eresztették.

Vámos Pétert, a letartóztatott sintért tegnap ismét kihallgatta a vizsgálóbíró. Vámos most is tagad mindent. A vizsgálóbíró különben már vizsgálati fogságba helyezte, ami ellen Vámos felebbezést jelentett be a vadtanáchoz.

A vizsgálat folyik.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Megtámadott rendőrbiztos.

Csendélet a Meszena-utcan.

— augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) Zambónak hívják azt a derék Meszena-utcai benszülöttet, — kinek tulajdonképeni foglalkozása a lókupecség. Zambónak hívják az amerikai néger 99 százalékát is s a fekete, gyapjas hajú amerikai honpolgárok foglalkozása szintén a lókupecség.

A jenkiknek a legtöbb esetben ezekkel a besuviszolt polgártársakkal gyűlik meg a bajuk, mert biz öklmek cseppet sem mondhatók törvényisztelőknék. S mi sem természetesebb ezek után, hogy a Meszena-utca 13. szám alatt lakó Zambó, ha már névre, foglalkozására nézve néger, hát a törvényisztelőte is — fekete.

Máskülönbén a következő eset miatt

vonják felelősségre Zambó Kálmán lókupecet s nejét.

Tegnap délután megjelent a Meszena-utca 13. szám alatt Zambó Kálmán lakásán Nagy Ferenc polgári biztos, hogy Zambó ellen csekély 75 fillér biztosítása miatt végrehajtást fogatosítson. A mikor Nagy biztos a szobába akart lépni, Zambó egy doronggal feléje sujtott, de a biztos idejekorán félreugrott s így nem találta el.

Ugyanekkor Zambó neje egy fazák forró vizet öntött a biztos nyaka közé, majd pedig mindketten orditozni, fenyegetődni kezdtek.

— Jöjjön csak be hozzánk, mert tüstént agyonverjük! — kiáltották nagy hangosan, mire a biztos rendőrökért küldött.

5 rendőr érkezett csakhamar a helyszínére, megkötötték a derék hitvestársakat s Zambó, a Meszena-utcai benszülött összekötött kézzel-lábbal kellett vezénynéznie egykét ingóság felírását, megbecsülését.

Zambó Kálmán és neje ellen megindították a bűnvádi eljárást.

Debrecenbe szökött az esküvő elől.

Megszökött duggazdag menyasszony.

— augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) Máramaroszigeten egy előkelő, duggazdag család viruló szépségű leánya jegyben járt egy jómódu fiatalemberrel. De a lánykát egy csepp rokonszenv, egy morzsányi szerelem sem kötötte véglegényéhez, akivel csak kényszerből, anyagi érdek miatt váltott jegyet.

A napokban kellett volna, hogy megtörténjen az esküvő is s jöllehet a menyasszony mindenképpen ellenszegült, hozzátartozói ragaszkodtak az esküvő gyors megtartásához.

Bármikéant tiltakozott, sirt, könyörgött, szülei hajthatatlanok maradtak. A fiatal szép leány pedig látva, hogy minden hasztalan, radikálisan oldotta meg az ügyet, — egyszerűen megszökött.

Debrecenig szölv jegyet váltott a vasuton s a nyomok is mind ide vezetnek. Eleinte a rendőrség egymaga végezte a nyomozást, tegnap este azonban megérkezett a szökevény édesapja is, aki ugyancsak fáradozik leánya megtalálása miatt. Az elmúlt éjjel Tóth detektívvvel felkutatatták az összes szállókat, de eddig eredménytelenül.

— A mai ünnep miatt lapunk legközelebbi száma szombaton, a aug. 17-én rendes időben a kora reggeli órákban jelen meg.

— A király születés napja. A királynak vasárnap születésnapja lesz. Az egyházak e napon régi szokás szerint hálaadó istentiszteletet tartanak, melyeken a hivatali előkelőség is résztvesz. Ott lesz a városi tanács is, melynek tagjaihoz Kovács polgármester tegnap a következő értesítést küldte szét:

Első Ferenc József apostoli királyunk Ő Felsége születésének ez évi évfordulati napján, folyó augusztus hó 18-án, vasárnap a reformátusok Nagytemplomában reggeli 8, a római kath templomban reggeli 9 és az izraeliták imaházában (Deák Ferenc-utca) délelőtt 10 órakor hálaadó istentiszteletet tartanak, amiről tisztelettel értesitem. Gyülekezés a városháza nagy tanács-termében reggeli 7 és fél órakor.

Debrecen, 1907 augusztus 13.

Kovács József,
polgármester.

— Debreceniek az evangélikus egyház közgyűlésén. A tiszavidéki ágostai hitvallásu evangélikus egyházmegye ez idei rendes küzgyü-

lését e hó 14. és 15. napjain Nagyváradon fogja megtartani. Az egyház eme fontos aktusára nagy számmal jöttek össze Nagyváradon a világi és egyházi vezetők, köztük Meskó László dr. igazságügyi államtitkár, egyházmegyei felügyelő és Materny Lajos esperes, debreceni lelkész. A közgyűlés tagjai ma érkeztek Nagyváradra az esteli gyorsvonattal, ahol a vendégeket az egyház nagyváradi hívei fogadták. — Debrecenből a következők vesznek részt a közgyűlésen, mint a debreceni egyház képviselői: Materny Lajos főesperes, Nagy József, tanár, Forgács Károly magánzó, dr. Kulcsár Barna járásorvos, Gebauer Károly gyáros, Materni Károly vasuti hivatalnok.

— **Nagyboldogasszony ünnepén** a róm. kath. templomban az isteni tiszteletet a következő sorrendben tartanak: Reggel szentmisék lesznek 6 órakor, 7 órakor, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére; 9 órakor az ünnepi nagymiséét Gróf Ferenc prépost-plébános végzi segédlettel utána predikáció háromnegyed 11 órakor, fél 12 órakor szentmisék. Délután 3 órakor Ilyánia, utána rózsafüzér.

— **A városi telefonhálózat kibővítése.** Irtunk már arról, hogy a városi telefonhálózat kétirányú kibővítése céljából a múlt héten közgazgatási bejárás volt. A bejárást nyomon követte az építkezés megkezdése. A főútra baloldalán, a főpostától a törvényszéki palotáig vezető uttesten, már javában folyik az aszfaltburkolat feltörése s a kábelek vezetéséhez szükséges csatornából közel kétszáz méternyi már el is készült. A vasuti állomás felé vezető fővonalból ugyancsak most képezik ki azt a szárnyvonalat is, melynek az iparkamara székházában lesz a góca. A kibővítési munkálatok két hét múlva nyerne befejezést.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A máv. igazgatósága a vasuti díjtelek túlfizetésének lehetőségét a minimálisra kívánja szorítani. Ugyanazért az üzletvilág figyelmébe a következőket ajánlja: a) A küldemények tartalmát és súlyát a fuvarlevelekben pontosan vallják be, b) az árucikkek megnevezésénél a díjszabás áruosztályozásának szövegezéséhez szigorúan alkalmazkodjanak, c) az árucikkeket, gyűjtőmegjelölések helyett, a díjszabásban előírt módon részletezzék, d) egy a feladó, mint az átvevő lakását pontosan jelöljék meg, e) díjvisszatérítési igényeik érvényesítésénél beadványaikban jelöljék meg, hogy az igény melyik díjszabás minő háziarományaain alapszik, mely illetékek számítottak állítólag hibásan és hogy a visszatérítendő különbözet minden egyes fuvarlevélnél mennyit tesz ki. Megkeresések, melyek az igény közelebbi megokolása nélkül csupán az illetékeknek felülvizsgálatát célozzák, visszautasíthatók. A visszafizetésre vonatkozó új szabályzat a kamara hivatalában megtekinthető.

— **Muzeumi államsegélyek.** A közoktatásügyi miniszter utasította tegnap a debreceni kir. adóhivatalt, hogy a főiskolai muzeum és könyvtár részére 1200, a debreceni városi muzeum részére pedig 1500 korona segélyt utaljon ki. A miniszter egyidejűleg a városi tanácsot is értesítette ez elhatározásról.

— **Debreceni katonák Nagyváradon.** A debreceni 39-ik gyalogezred második zászlóalja tegnap Nagyváradra érkezett. A zászlóalj,

melyet az ottani tüzérségi laktanyában szállásoltak el, e hó 24-ig marad Nagyváradon s innen ekkor a 37-ik káziezreddel Belényesre indul ezredgyakorlatra.

— **Uj törvényszéki bíró.** A király Nagy Zoltán hajdusobozslói járásbírói albirót, ki évek óta a jogi irodalomterén is érdemes munkát végez, a szegedi kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

— **Somogyi Mór** tanár, zongoraművész vezetése alatt álló zeneconservatóriuma és dr. Förstner Gyuláné vezetése alatt álló leányinternátus iránt érdeklődők kérjenek felvilágosítást és prospektust a Harmathy Pál könyvüzletében Debrecen Fűvészker-t-u. 14. szám.

— **A tejhamisítások ellen.** A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén tudvalevőleg igen erélyes rendszabályokat alkalmaztak a tejhamisítók ellen. Mint most értesülünk, a tisztí főorvos s egyáltalán az egészségrendőri hatóságok teljes eréllyel folytatják a megtorló eljárásokat a tejhamisítókkal szemben. — Naponta közel 100 liter tejet koboz el a rendőrség, mely a romlott és éretlen dinnyét árulók ellen is teljes szigorúsággal jár el. A tej mikénti kezeléséről Tüdős Kálmán dr. főorvos, mint már jelentettük, szeptember elején több népszerű előadást tart.

— **Meghiusult rablótámadás.** Egy vásári áruval megrakott parasztszekér haladt tegnap délután a Nyulason, a Nagyerdő legszélén vezető országúton. A szekeren ülő fuvaros lépésben hajtotta lovait, a mikor az ut két oldalán szembelevő bozótokból 2 marcona alak ugrott a szekérnek. A fuvaros még idejekorán észrevette a 2 elzúllott kinézésű ember szándékát s a lovak közé csapott. A két rabló már a szekér hágsóján volt, de a lovak megriántották a szekeret s mindketten visszestek a porba. A fuvaros felhasználva az egerutat elvágtatott. A két rabló nyomon követte a szekeret, de amidőn meglátták a szembejövő Polgár, Budai és Kiss csendőrökből álló őrzőjáratot, eltűnt az erdő sűrűjében. A csendőrök azonnal üldözőbe vették őket, de a két rabló a meghiusult támadás után nyomtalanul eltűnt.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő halálos eseteket jelentették be: Genesi András ref. 65 éves, Vass Lili ref. 7 hónapos, Steiner Sándor izr. 10 napos, Budai Margit ev. ref. 3 hónapos.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő nagyobb nyeremények sorsoltattak ki:
40,000 koronát nyert: 117,255.
10,000 koronát nyertek: 86,161 69,288.
3000 koronát nyert: 77,008.
2000 koronát nyertek: 26,778 67,229
 80,972 107,083.
1000 koronát nyertek: 43,755 46,294
 85,383.

— **Szülők figyelmébe.** Letzter József műtermében egy gyakornok az operateuri munkálatokhoz és egy tanuló a másolási eljárásához felvétetik.

x Penz, szivar és cigaretta tárcák, kézi bördők, utazási cikkek legolcsóbb Mentze áruházában Kossuth-u. 4. sz.

Távirat és telefon.

Az általános választói jog.

Budapest, augusztus 15. Immsr teljesen elkészült az általános választói jogról szóló törvényjavaslat tervezete. A tervezetet megküldik az összes törvényhatóságoknak s megvitatására a jövő májusra ankétet hívnak össze. A javaslat csak a jövő őszön kerül a parlament elé s az általános szavazással megejtendő legközelebbi választás csak 1909-ben lesz.

A wilhelmshöhei találkozó.

Wilhelmshöhe, augusztus 12. Edvárd angol király délután 1 óra 15 perckor érkezett ide. A pályaudvaron Vilmos német császár várta, majd automobilon a két uralkodó a kastélyba ment. Itt a császárné fogadta fejedelmi vendégét. A nép szünni nem akaró ovációban részesítette a két imperátort.

A szegedi exhumálás.

Szeged, augusztus 14. Ma délelőtt exhumálták Weller Mária holttestét. A holttestet ezután a kiküldött és delegált szakférfiak, egyetemi orvostanárok tüzetesen megvizsgálták s minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a szemgolyó alatt levő sérülés nem volt befolyással a halálesetre. Az exhumált holttesthez elvezették az ártatlanul elítélt Mezei Istvánt is, aki itt újlag hangoztatta ártatlanságát. Az ügyész Mezei szabadlábrahelyezése iránt megtette indítványát.

Casablanca bombázása.

Gibraltár, augusztus 14. A Casablancából ideérkezett Catapulte nevű francia torpedózúzó jelentése szerint a városban tegnap este 9 órakor nyugalom uralkodott. A kikötőben lévő cirkálók azonban a város környékét bombázták. A casablancai basát a Gloire hajón fogva tartják. A Catapulte, Delier és Flanberge francia torpedózúzó este Brestbe indulnak. A Ballute torpedózúzó a tangeri francia követség rendelkezésére áll, a Bombarde torpedózúzó pedig Casablancában Philibert tengenagy parancsait várja.

A montekarlói gyilkosság.

Marseilles, augusztus 14. Marseillesből táviratozzák; Goold és neje a vizsgálóbíró előtt bevallották tettüket. A férfi, akit nagyon feldühösített az, hogy Livay Emma pénzt kért tőle, meggyilkolta őt. Goold ezután a holttestet szétdarabolta, neje pedig segített neki a gyilkosság nyomainak eltüntetésében.

A kisenevi zsidóüldözés.

Bukarest, augusztus 14. Ideérkezett kisenevi kereskedők a zsidók újabb fenyegetését a Kruseván hívei által megindított agitációnak tulajdonítják. Ezek ugyanis attól félnek, hogy a Kruseván a legközelebbi dumaválasztásokon megbukik és új programmal akarnak neki népszerűséget szerezni. Kruseván hívei ezáltal nagyon határozottan lépnek fel és kávéházakba és az útsán nyíltan hirdetik, hogy a zsidók közt vérfürdőt fognak rendezni. A kormányzó óvintézkedéseket tett ugyan, de egyébként a csócselöket nem akadályozza abban, hogy a lakosságot terrorizálja.

A belfasti sztrájk.

Belfast, augusztus 13. A katonaságot és a rendőrséget a zavargások területéről visszavonták. Parlamenti tagok és papok az este felszóltották az embereket, hogy a nyugalmat ne zavarják. Este 8 óráig rendezés nem történt, dacára annak, hogy a mellékutakban a néptömeg a köveket felszakította.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Brest, augusztus 14. Az innen Landernau felé rohanó reggeli gyorsvonat egy alagut előtt kisiklott. A mozdony 20 méter magasságból a mélységbe zuhat. Több vasuti alkalmazott és utas életveszélyesen megsebesült.

Az amerikai távirósztrájk.

Chicago, augusztus 14. A távirósztrájk egyesületének nemzeti végrehajtó bizottsága gyűlést tartott. Gyűlés után közzétették, hogy a bizottság a szövetség elnökének megérkezése alkalmából ki fogja jelenteni, hogy az általános sztrájkot azonnal proklamálják.

Newyork, augusztus 15. A vasuti távirósztrájk szövetségének titkára kijelentette a szövetség tagjainak, hogy a vasuti társaságokkal kötött szerződéseiket be kell tartani és köteleességüket kell teljesíteni éppen úgy, mint a sztrájk proklamációja előtt. A Postai Telegraf-Company kihordói délután sztrájkba léptek. A keleti államok nagyobb városai-ban kihordók szintén sztrájkba léptek.

Ottava, augusztus 13. A Great Northwestern Company és a Western

Union montreal és torontói távirósztrájkai vonakodnak a nem szervezett new-yorki és chicagói távirósztrájkokkal dolgozni és ez okból beszüntették a munkát. A Kanadai Pacific Company a sztrájk által nincs érintve. A kábelszolgálat még működik.

Törvényszék.

§ Vörös László sajtópöre. Vörös László, volt kereskedelmi miniszter sajtópert indított Hentaller Lajos ellen, aki a

zárszámadási bizottság ülésén róla azt állította, hogy kétszáz ezer koronát elsinkóftat s a súlyos vád Hentaller előadása nyomán a lapokban is napvilágot látott. Az ügyészség a vádtanácsi határozat alapján nem vállalta a vád képviselőt. Ezt a határozatot most Vörös László rendkívül terjedelmes indoklással megfőllebbezte és kérte a vád elvállalását, hanem mint volt minisztert terheli. Kifogásolja Vörös László főllebbezésében azt is, hogy Hentaller nyilatkozatáért a felelősséget egy könnyomatú ujság tudósítójára hárítja, holott a közlés bevezető része utbigazít, hogy a közlésnek Hentaller Lajos a szerzője s a felelősség eszerint egyedül csak őt illeti.

Odol

A Debreczeni erőtakarmánygyár r.-t. 1906/7. évi zárszámadása.

Mérleg-számla.

Tartozik		Követel	
1. Pénztár számlán	395.74	1. Részvénytőke számlán	50,000.—
2. Gyári felszerelés és gépek "	29,434.76	2. Szenvedő váltók "	43,841.20
Leírás eredeti ár 5 ₀ / ₀ -a	1361.27	3. Adó "	376.14
3. Leltári tárgyak számlán	3259.98	4. Hitelezők "	42,059.25
Leírás 10 ₀ / ₀	329.—	5. Kétes adósok tart. alapja számlán	1078.64
4. Könyvek és nyomtatványok számlán	791.80	6. Eredmény	Mult évi nyeresemény 402.73
Leírás	491.80		
5. Alapítási költség számlán	2240.80		
Leírás eredeti összeg 1/5-e	515.96		
6. Letétek számlán	80.—		
7. Adósok "	46,054.42		
8. Átmeneti tételek számlán	1197.75		
9. Aru készlet "	10,634.10		
10. Póstatakarékpénztár számlán	415.10		
11. Cselekvő váltók "	1445.53		
Veszteség	44,476.01		
	137,757.96		137,757.96

Eredmény-számla.

Tartozik		Követelés	
1. Lakbér számlán	2216.65	1. 1906—7. évi veszteség	44,476.01
2. Átmeneti szerv. költség számlán	2927.36		
3. Irodai költség számlán "	1645.19		
4. Kocsi és lőtartás költség "	1494.94		
5. Utazási költségek "	3878.16		
6. Gép- és szerelv. javítás "	815.27		
7. Jutalékok "	853.43		
8. Gyártási költségek "	3921.44		
9. Tiszti és szolgálja fizetések "	6466.62		
10. Kamatok "	5964.93		
11. Üzleti költségek "	7184.51		
12. Veszteség ára "	3330.84		
13. Leírások			
Gyári felszerelés és gépek ered. ár 5 ₀ / ₀ -a	1361.27		
Leltári és irodai felszerelésekből 10 ₀ / ₀ -a	329.—		
Könyvek és nyomtatványokból	491.80		
Kétes követelések 50 ₀ / ₀ -a	1078.64		
Alapítási költség 1/5 rész	515.96		
	3776.64		
	44,476.01		44,476.01

Debreczen, 1907. évi június hó 30-án

Schweiger Sándor vezérigazgató, Bihari József könyvelő. Az igazgatóság: Ifj. Kertész János elnök, Király Gyula, Kövendi Domokos, Dr. Bruckner Jenő, Sr. Varga Lajos, Dr. Schweiger Sándor igazg. tagok. A felügyelő bizottság: Jablonczay Kálmán elnök. Ifj. Kertész István, Nagy Lajos, Redl Sigfried fb. tagok.

Debreczeni Erőtakarmány Részvénytársaság.

UJ ZSÁKKÖLCSÖNZŐ INTEZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulajdonosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy Debreczenben Piacz-utca 66. szám alatt zsákkölcsönző intézetet nyitottam. Raktáron tartok legjobbinőségű kenderzsákokat, melyeket jutányos áron bocsátok a gazdálkodók és géptulajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vízmentes ponyvákat, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dolgokat, melyeket jutányos áron árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakölcsönző intézete Debreczenben,
Piacz-utca 66. szám.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Iskolás fiúk és leányok

részére,

ingek, nadrágok, szoknyák, hálókabátok, harisnyák, zsebkendők, gallérok, kézelők és nyakkendők.

Intézetek részére előírás szerint.

536

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéseivel felvétetnek a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Felhívás!
a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olesó áron "HUNGÁRIA" kéveköttő 100 drb. 5 kor,

Kívánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsákkölcsönző intézete DEBRECZEN,
(Kossuth-u. 27. sz.) 526.

Gyergyánliget

(MÁRAMAROS MEGYE)

a legszebb, a legegészségesebb klimatikus erdei gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Csodálatos, szép magas fekvés, por és szélmentes ózomodus, enyhe levegő, kitünő izi és könnyen emészthető, tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógsiker: vérszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. — Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás.

Igen mérsékelt árak. — Idény: május—október.

Előnyök: 1. Olesó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasutállomás és kocsit.

A fürdőigazgatóság.

21

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetőse

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál.

Villagítótétek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568.

Legbiztosabb széptőszér a

Fáy-féle Arc-Crém

hatása csodás! Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor., hozzá való „Fáy“ szappan 1 korona.

illatszerek minden illatban

1—2—3 koronés üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonlított gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8.

„Arany egyszarvu“ gyógyszerár.

Telefon 496. szám.

Növendék, leány és fiúk részére alkalmas fehérneműk

paplanok matraccok

továbbá

szőnyeg függöny

és

linoleum

óriási választékban

Bosznay J. és Társa

Kossuth-utca 5.

Mindennemü nyári ruhák

tisztítását

jutányos árak mellett eszközi

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmefestő és vegyészeti ruhatisztító intézete

Debreczen, Vár-utca 3. sz., (ze-Batthyány-utca 2. szám. 642)

Klimatikus gyógyhely! GLEICHENBERG!

Nyarálóhely!

Idény: május—október.

(Steiermark)

A legkedvezőbb klimatikus viszonyok, középalmesi jelleg.

Gyógyajánlat a légzőcsövek megbetegedésénél (hurrut, asthma, emphysem), — emésztési zavaroknál, szívelgyengülésnél, idegbajoknál, visszaesésnél, stb.

Gyógymódok Inhalatio és pneumoteapia, szén-savas fürdők, hidegvizgyógyintézetek, gyógytornászati, napfürdők stb.

562

Gyógyforrások Konstantin-forrás, Emma-forrás, János-forrás, Klausen-forrás.

Nagy képes, kimerítő árjegyzéket küld, lakás- és kocsimegrendeléseket elfogad

fürdő igazgatóság.

Hirdetmény.

Ér-Semjénben (Biharmegyében) közvetlen a Barantó vasuti állomás mellett, egy 26 kat. hold homokhegy, mely remek fekvésénél fogva szőlőtelepítésre és nyarálók építésére igen alkalmas vasuti összeköttetés Debreczennel, naponta 10—12-szer oda és vissza. Ugy szinte egy 30 kat. hold 10 éves telepítésű szőlő, melyen van egy nyaráló 3 szobával, verendával, külön konyha, kamarával, istállóval és présházzal, szinte igen közel a Borontó állomáshoz, igen előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Értekezhetni lehet **Fráter Anna s Társai** tulajdonosokkal

672

Ér-Semjénben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Vagyonos öreg uri emberrel házasságra lépnek, ki hiányát érzi egy finom, gyöngéd lelkű, előkelő uri hölgynek, aki öt hűségesen ápolná, gondozná, zene s kedves percek nyújtásával megédesíteni egyhangu napjait. Csakis komoly levelek. „Tisztelet” jelígyével Debreczen főposta-restante kéretnek. 688

Intelligens fiatalember urleány vagy urnő érdeknélküli ismeretségét óhajtja. Levelet „Bohémia” jelígyével a kiadóba.

Tanuló főlvetetik Balogh M. J. fűszer-, vegyes üzletében Debreczen, Hatvan-utca 15. szám alatt. 661

Óvárban Szatmár mellett 251 hold kintűnő tagok birtok gazdasági épületek, löhere és buza vetéssel újévtől kiadó vagy eladó. Fintha Sándor Nagyeessed. 668

Üzletnek, sörháznak vagy irodának alkalmas utcai lakás vagy ház kiadó Hunyadi-utca 19. Értekezhetni Szt. Anna-u. 48. 664

Debreczeni Első Villamosági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 168.

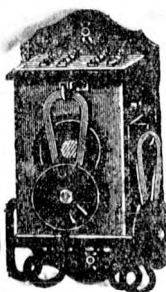
Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos zárok tűzbetörés elleni jelző készülékek, villamos esengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kerékpárok és alkat-

részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvétetnek.

Uj elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 47. sz. alatt eszközölhetők saját nickelőz és galvanizáló-telep. Telefon szám 339. 470

Kiadó. Piac-utca 46. szám alatt egy kis üzlethelyiség kiadó. Értekezhetni Békés Lajos uridivat üzletében.

Jómenetelű fűszerüzlet forgalmas ország-ut mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban.

László Zsigmond
állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Fogatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojsásokat, heréléseket, tu-

berkulinozasi eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiokat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb őszi és téli 1-ső rendű divatlapok már megérkeztek.

Varrodámban készülnek a francia és angol faconnak mindenféle válfajai u. m.:

Séta, alkalmi, látogató, menyasszonyi és házi ruhák. Selyem, csipke és szövet blouzekok egyszerűtől a legelegánsabb kivitelig.

Kényelmes és tartós derékfűzők.

Angol lovagló ráhák, őszi és téli costümök, pór köpenyek, téli kabátok és bundák — a legkorrektebb kivitelen.

Készíték 6 féle nagyságu kelme gombot lapos és domboru alakban.

Számozott gombmintával szivesen szolgállok, melyen az ár és nagyság jelölve van.

Elvállalom intelligens hölgyek szakszerű kiképzését varrás és szabászatból lehető legrövidebb idő alatt.

Tisztelettel

Györfy Károly,

József kir. h.-u. 6. sz.

Kabát-, derék-, aljvarróleányok állandó alkalmazásra és tandíjmentes tanulóleányok felvétetnek.

Kulcsár József bronzműves.

DEBRECZEN, Szent Anna-utca 6. szám.

Készít mindennemű

sárgaréz és bronzárukat,

légszesz, acetylen és villamos csillárokat. Csillárok átalakítását petroleum és légszeszről villamosra, vagy légszesz és villamosra (combináltra).

Uj átalakításokat és minden e szakmába vágó javításokat elfogad, gyorsan, szakszerűen és jutányos árak mellett eszközöl. 646

Levelező-lapon tessék értesíteni, házhoz megyek a munkát átvenni.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlító szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzsbe (ischias) ellen feltalált összes szerek között.

I üveg tölgyfa-balzsam ára: I korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában Debreczenben.